CURTEA DE APEL BĂLŢI

Dosarul nr.21rji-2/24 Instanţa de fond: Judecătoria Soroca

sediul Central

Judecător: Gh.Tocaiuc

D E C I Z I E
ÎN NUMELE LEGII

14 februarie anul 2024 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Rotaru Ala
Judecători: Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

A judecat în ordine de recurs recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Țîmbaliuc împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 05.12.2023 la plângerea condamnatului Chiroșca Boris împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi argumentelor prezentate în recurs, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 05.12.2023:
-A fost admisă plîngerea condamnatului Chiroșca Boris ***** împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.
-S-a constatat faptul că, Chiroșca Boris ***** a fost deţinut în perioada 26.04.2023-29.11.2023 în Penitenciarul nr. 6 Soroca, 220 (două sute douăzeci) zile rotunjite, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.
-În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Chiroșca Boris ***** cu 44 (patruzeci și patru) zile, pentru perioada de 220 (două sute douăzeci) zile rotunjite, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

-Termenul pedepsei definitive de 6 (șase) ani închisoare, stabilit lui Chiroșca Boris ***** prin sentința Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 21.12.2021, s-a redus cu 44 (patruzeci și patru) zile.
-S-a obligat administraţia instituţiei penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art.473/4 alin.(3) CPP, să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.

Încheierea instanţei de fond a fost contestată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Țîmbaliuc, invocând în motivare că consideră încheierea neîntemeiată şi pasibilă casării din considerentele ce succed:
-Considerăm că la examinarea pretenţiilor invocate de Chiroșca Boris *****, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut Chiroșca Boris *****.
-Prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Chiroșca Boris ***** pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie; ca inumane sau degradante.
-Argumentul cheie pe care s-a fondat prima instanţă, la aprecierea condiţiilor de detenţie ca fiind inumane şi degradante a servit spaţiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. În context precizăm faptul că, potrivit raportului în care se descriu condiţiile de detenţie în instituţia penitenciară în care este deţinut Chiroșca Boris *****, au fost prezentate datele cu privire la spaţiul de deţinere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanţa contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse. Rapoartele (CPT) în urma vizitei din anul 2018 sînt deja învechite şi nu corespund realităţii, dat fiind faptul că s-au efectuat schimbări (reparaţii curente pentru îmbunătăţirea condiţiilor).
-La caz, au fost argumentate toate chestiunile cu privire la: asigurarea condiţiilor materiale de detenţie sub aspectul amenajării şl dotării celulelor de detenţie, asigurarea iluminării şi ventilării, asigurarea cu obiecte de igienă şi menaj, acordarea posibilităţii aflării în afara celulei în perioada de la deşteptare până la stingere, acordarea asistenţei medicale necesare în condiţii de confidenţialitate şi asigurarea condiţiilor optime pentru exercitarea tuturor drepturilor prevăzute persoanelor aflate în detenţie.
-Totodată, la examinarea cauzei nu au fost apreciate probele sub forma de planşe fotografice prezentate. Or, prin intermediul acestora se demonstrează direct netemeinicia pretenţiilor invocate de Chiroșca Boris ***** cu privire la condiţiile în care se deţine. Materialele fotografice au fost prezentate anume în scopul de a demonstra aflarea numitului în condiţiile reale de detenţie, prin prezentarea probelor vizibile, în susţinerea argumentelor invocate în raport în această privinţă.
-Prin urmare, la aprecierea condiţiilor de detenţie corespunzător plângerii adresate de Chiroșca Boris *****, judecătorul de instrucţie s-a ghidat exclusiv de alegaţiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată şi urmează a fi admisă cu emiterea unei soluţii în favoarea condamnatului, bazându-se de problema supraaglomerării care a fost identificate în constatările respective şi care au fost trasate în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul

european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019) precum, Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.
-În aşa fel, judecătorul de instrucţie nu a luat în considerare argumentele prezentate de instituţia penitenciară cu privire la evaluarea condiţiilor de detenţie în care este deţinut Chiroșca Boris *****, fapt din care a interpretat eronat clasificându-le grave, pentru care a dispus aplicarea calculului a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie pentru perioada de 220 zile aflat în detenţie în Penitenciarul nr.6-Soroca se reduce pedeapsa cu 44 zile.
-Atragem atenţia asupra faptului că pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr.6-Soroca, Chiroșca Boris *****, nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiilor de detenţie.
-În context precizăm şi faptul că Chiroșca Boris ***** nu a înaintat astfel de cereri nici în instanţele naţionale (în ordine civilă) nici internaţionale pentru constatarea condiţiilor precare în care considera că se deţine.
-În această ordine de idei, se conclude faptul că pe perioada detenţiei, condamnatul Chiroșca Boris ***** nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar completul de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urmează să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.
-De asemenea remarcăm faptul că condiţiile de detenţie asigurate condamnatului Chiroșca Boris ***** în Penitenciarul nr.6-Soroca pot fi rezumate, după cum urmează:
-în penitenciar, este deţinut în sectorul nr.2, secţia 1, fiind asigurat cu loc de dormit şi obiecte de primă necesitate. încăperea este iluminată natural prin geamuri cu vedere în zona locativă, de asemenea este iluminată şi artificial.
-pe perioada detenţiei, i-a fost asigurat accesul liber la apă potabilă şi la blocul sanitar, situat la acelaşi etaj, cantina penitenciarului unde se serveşte hrană caldă de 3 ori pe zi. Prepararea hranei s-a efectuat conform standardelor stipulate în Ordinul Ministerului Justiţiei nr.512 din 26.12.2007. De asemenea, s-a asigurat raţia alimentară diversificată, fiind distribuite alimente după cum urmează; carne de găină, peşte congelat, ouă, lapte brânză, unt, margarina şi grăsimi animaliere.
-Blocul alimentar este format din: încăpere pentru prepararea hranei; încăpere pentru primirea hranei; încăpere pentru spălarea şi dezinfectarea veselei; sală pentru primirea hranei.
-fiind în regimul comun de detenţie, a beneficiat de posibilitatea de a se deplasa liber pe teritoriul penitenciarului, conform programului zilei.
-s-a permis accesul la terenuri pentru minifotbal, sala dotată cu masă de tenis, sala de forţă şi biserică.
-conform Hotărârii de Guvern nr 609 din 25.06.2006, lunar, a fost asigurat cu obiecte de toaletă şi menaj, accesorii de pat după necesitate. Totodată se poate de remarcat că, în penitenciar funcţionează o baie comună cu cabine de duş, asigurată cu apă caldă, astfel condamnaţii au acces la baie cel puţin o dată pe săptămână. De asemenea pe teritoriul penitenciarului activează o spălătorie de haine, care este înzestrată cu maşini de spălat automate.
-pentru asigurarea sănătăţii colective, permanent se spală şi se dezinfectează rezervoarele de apă de la staţia de pompare a penitenciarului şi s-au efectuat dezinsecţia şi deratizarea încăperilor conform graficului şi în baza contractelor încheiate cu agenţii specializaţi.
-pe parcursul detenţiei a beneficiat de asistenţa medicală necesară, în mod gratuit şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală.

-Prin urmare, reieşind din probele anexate, se constată că condiţiile materiale de detenţie în care se deţine condamnatul Chiroșca Boris *****, sunt satisfăcătoare şi nu depăşesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO.
-Astfel, condamnatului în Penitenciarul nr.6-Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar confdrm standardelor reglementate de legislaţia execuţional-penală.
-În temeiul argumentelor prezentate supra, considerăm plângerea condamnatului Chiroșca Boris ***** ca fiind neîntemeiată referitoare la condiţiile de detenţie, deoarece acestea corespund standardelor în vigoare.
-Solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 05.12.2023, în partea reducerii pedepsei cu 44 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.6-Soroca în calitate de condamnat.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părţilor la proces.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, referință nu a parvenit.

Verificând argumentele invocate în recurs şi verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi respins ca fiind nefondat, iar încheierea contestată ca fiind legală şi întemeiată urmează a fi menţinută fără modificări reeşind din următoarele considerente.

Conform art.449 al.1 lit.a CPP RM se reglementează, că judecând recursul, instanţa de recurs adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Colegiul penal conchide că instanța de fond la examinarea plângerii înaintate de condamnatul Chiroșca Boris ***** împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare privind condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a respectat normele procesuale, a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi în legătură cu cele stabilite just şi întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea plângerii condamnatului Chiroșca Boris *****, temei de casare a încheierii instanței de fond și respingerea plângerii condamnatului nefiind stabilit.

Instanța de fond a reţinut că prin sentința Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 21.12.2021, Chiroșca Boris ***** a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod Penal, la 6 ani închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 13.09.2022, în temeiul art. 473^4 alin. (4) și (6) CPP, termenul de pedeapsă a fost redus cu 134 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 02.05.2023, în temeiul art. 473^4 alin. (4) CPP, termenul de pedeapsă a fost redus cu 46 zile.

Începutul termenului - 11.11.2021. Sfîrșitul termenului - 14.05.2027. În prezent condamnatul Chiroșca Boris ***** se deține în Penitenciarul nr. 6 Soroca.

În plîngerea înaintată, condamnatul Chiroșca Boris ***** solicită constatarea aflării sale în detenţie în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru perioada de timp în care a fost deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Chiroșca Boris ***** s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în perioada 26.04.2023-29.11.2023, în total 217 zile.

În plîngerea înaintată condamnatul Chiroșca Boris *****, a invocat faptul că în Penitenciarul nr. 6 Soroca s-a deținut în condiții de detenție inumane și degradante. A indicat că, se deține în continuare în celule supraaglomerate și nu sunt respectate patru metri pătrați pentru un condamnat. Prin celule nu se face dezinfecție, fiind mulți taracani, purici, clopi, ventilare nu există, persistă umiditate sporită și mucegai, nu au unde usca hainele, iluminarea este slabă în celulă, hrana este crudă și imposibil de a o mînca, baia murdară și locuri pentru plimbare lipsesc.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr. 6 Soroca se consideră că: Chiroșca Boris ***** s-a aflat în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții de detenție acceptabile care nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

Astfel, Chiroșca Boris *****, în perioada 15.04.2022 pînă la 29.11.2023 se deține în sectorul nr. 2, secția nr. 1, care are o suprafaţă de 19,44 m^2 şi se deţin 5 condamnați.

Instanţa de fond a reţinut că, în raportul prezentat de administraţia Penitenciarului nr.6 Soroca condamnatul Chiroșca Boris ***** s-a deţinut în diferite celule, suprafaţa locativă care i-a revenit unui condamnat, ţinînd cont de numărul maxim de deţinuţi, contravine Hotărârii Guvernului nr.583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, care în punctul 464 stipulează că, „fiecare deţinut se asigură cu spaţiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii”.

În argumentarea poziţiei sale, instanţa de judecată a ţinut cont şi de cele indicate de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 27-29 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05-11 iunie 2018 în cîteva penitenciare din ţară. Potrivit Raportului dat s-a constatat că, starea celulelor, care necesită reparaţii şi îmbunătăţirea condiţiilor de igienă; accesul limitat la lumina razelor solare; insalubritatea sanitară; infectarea cu paraziţii, etc.), a rămas neschimbată pentru un număr mare de deţinuţi, care continuau să fie ţinuţi în condiţii, care pot fi dea dreptul considerate inumane şi degradante. În Penitenciarul nr.6-Soroca au fost desfăşurate reparaţii minore doar în sectorul 12 şi în cantina pentru deţinuţi, erau în curs de desfăşurare lucrările de divizare a dormitoarelor de capacitate înaltă în camere mai mici. S-au menţionat încă o dată diferenţele izbitoare în condiţiile de detenţie în diferite zone de cazare. Potrivit punctului 40 al Raportului, s-a constatat că, la Penitenciarul din Soroca, în care erau deţinute aproape 800 de persoane, nu era un medic de mai bine de un an. În cabinetul medicului dentist starea condiţiilor igienice era deplorabilă. Medicamentele din acest cabinet nu erau păstrate în modul corespunzător. Totodată, specialiştii din cadrul CPT au recomandat autorităţilor din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătăţirii condiţiilor de detenţie curente în penitenciarul respectiv.

Instanţa a constatat faptul că, Chiroșca Boris ***** a fost deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în perioada 26.04.2023-29.11.2023, în total 217 (două sute șaptesprezece) zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, iar după aplicarea rotunjirii, instanța a considerat oportun de a constata în favoarea condamnatului o perioadă de 220 (două sute douăzeci) zile.

Astfel, pentru perioada aflării în Penitenciarul nr. 6 Soroca, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Chiroșca Boris ***** prin sentința Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 21.12.2021, s-a redus pedeapsa, în condiţiile art. 473^4 alin. (4) CPP, cu 44 (patruzeci și patru) zile, pentru perioada de 220 (două sute douăzeci) zile rotunjite, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Instanţa a considerat că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

Colegiul penal conchide în urma verificării celor invocate că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate şi consideră că recursul declarat de administrația Penitenciarului nr.6 Soroca urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menţinerea încheierii contestate ca fiind legală şi motivată.

Colegiul penal consideră că nu pot fi luate în consideraţie afirmaţiile invocate în recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, referitor la casarea hotărârii în partea reducerii pedepsei cu 44 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.6-Soroca în calitate de condamnat, deoarece s-a constatat derogare de la norma spațiului locativ pentru condamnat, cît și necesitatea îmbunătățirii condițiilor de igienă și sanitară, fiind declarative afirmațiile în circumstanțele stabilite pe caz și expuse în viziunea autorului recursului, temei de casare a încheierii din motivele invocate nefiind stabilit.

Nu pot fi reținute nici afirmațiile invocate în recurs, că instanţa de judecată eronat a constatat condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, deoarece sunt declarative, fiind expuse afirmațiile în viziunea autorului recursului, totodată informația cu privire la condițiile de detenție anterioare denotă că condamnatul s-a deținut în condiții care au afectat drepturile sale.

Se resping și afirmațiile invocate în recurs, că pe perioada detenţiei, condamnatul Chiroșca Boris nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, că condiţiile materiale de detenţie în care se deţine condamnatul Chiroșca Boris, sunt satisfăcătoare şi nu depăşesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, de fapt s-a ținut cont de situația stabilită în privința condamnatului, cât și datele rapoartelor nominalizate, fapt ce nu contravine prevederilor legale, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate și prevederile legale.

Totodată afirmațiile enunțate în recurs de recurent nu diminuiază condițiile precare în care s-a aflat condamnatul, mai ales că anume că administrația penitenciarelor nu este de acord ca să fie vizate condițiile rele a penitenciarelor, totodată s-a ținut cont de informația prezentată și referitor la instituțiile penitenciare.

Colegiul penal menționează, că rapoartele vizate descriu situația din penitenciar, iar administrația nu a prezentat dovezi privind îmbunătățirea substanțială a condițiilor de detenție pe parcursul urmat după vizita efectuată în penitenciar și a concluziilor formulate în Raportul pentru anul 2018, astfel că Colegiul penal conchide că soluţia instanţei de fond este una întemeiată și bazată pe prevederile legale și probele cercetate, astfel că instanța de recurs respinge recursul declarat ca nefondat.

Conducându-se de art.449 al.1 p.1 lit.a CPP RM, Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca Viorel Țîmbaliuc împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 05.12.2023 la plângerea condamnatului Chiroșca Boris împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție, încheiere care se menţine fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător	Rotaru Ala
Judecător	Burdeniuc Ruslana
Judecător	Pușca Dumitru